

Z obce

... že ľudia papier, ktorý patrí do kontajnera, položia jednoducho vedľa neho.

strana 3

Udialo sa

... sa súťažilo o pohár starostu obce a pre deti boli pripravené preteky športovej všestrannosti

strana 4

Aktuality

Začali sme v zostave 36 detí, 4 pani učiteľky a pani Evka Žáčková...

strana 6

ŠTIAVNICKÉ TO I TO

ČASOPIS OBCE LIPTOVSKÁ ŠTIAVNICA

toito.liptovskastiavnica.sk

ROČNÍK XXII, ČÍSLO 3

OKTÓBER 2020

NEPREDAJNÉ

Hovoriť, ale nezabúdať počúvať

Marek Forgáč

Narodil som sa - 11. februára 1977 v Krompachoch na Lurdskú Pannu Máriu, tak ako kostol v Liptovskej Štiavnici je zasvätený Nepoškvrnenému počatiu aj Mária sa predstavila Bernadete Soubirousovej v Lurdoch, že je Nepoškvrnené počatie ☺. Pochádzam z mesta Spišská Nová Ves, kde som aj vyrastal, kde som absolvoval základnú a strednú školu odbor Geológia životného prostredia - Geoeko-

lógia. Po skončení strednej školy s ročnou prestávkou, kedy som bol na základnej vojenskej službe vo Zvolene, som ostal pracovať v meste (SNV) na Katastrálnom úrade asi 9 rokov. Moji rodičia Mária a Michal sú už obaja na dôchodku ☺, predtým ako si začali užívať zaslúžený oddych pracovala mama na Mestskom úrade ako úradníčka a ocino pracoval ako šofér autobusu na medzimestských linkách. Mám 8 súrodencov. Sme 6 bratia a 3 sestry. Okrem poslednej sestry, všetci sú ženatí a vydaté. Mám 6 synovcov a 6 neterí. Mám brata Marcela, ktorý je tiež bratom v kňazskej službe, pôsobí v Kravanoch pri Poprade ako farár.

V roku 2004 som nastúpil do kňazského seminára biskupa Jána Vojtaššáka na Spišskej Kapituly v Spišskom Podhradí. Kedy a ako sa zrodilo moje duchovné povolanie? - Trvalo to dlhšie, ale asi paradoxne na základnej vojenskej službe ☺, bol tam vojenský duchovný Michal Štang, (ktorý tragicky zahynul pri leteckom nešťastí pri obci Hejce). Vtedy som vážnejšie nad tým uvažoval. Po „vojenskej“ (základnej vojenskej službe ☺) som ešte pracoval opäť na Katastrálnom úrade dlhší čas vo veľmi dobrom kolektíve a povolanie sa utvrdilo. Tak som sa rozhodol, že odpoviem na pozvanie, hoci to vôbec nebolo jednoduché - odísť zo stáleho zamestnania. Ale Pán sa vždy postará ☺ tak, ako sľúbil. Na teologických štúdiách mal každý predmet čosi do seba. Samozrejme možno najviac Sväté Písmo - Starý a Nový Zákon. Mali sme skutočne dobrých profesorov, bavila ma liturgia, pretože pri týchto predmetoch mal človek pocit, že je akosi bližšie Bohu.

Tak, ako možno Boha nachádzať v písme, možno ho objavovať aj

v stvorenej prírode. Mám rád prírodu, prechádzky, turistiku, cykloturistiku, fotografiu, grafiku a design a veci, čo s tým súvisia. Milujem a rád si prečítam dobrú knihu ☺. Páčia sa mi všetky naše susediace krajiny, rád cestujem, aj naše hory, kde nájde človek Boží pokoj. Tu je kopec miest na turistiku, ktoré možno navštíviť, je fajn vyraziť na miesta, kde sa dobre cítim s dobrými ľuďmi okolo seba.

Mojou prvou farnosťou, v ktorej som pôsobil, bola rodná obec Božieho sluhu biskupa Vojtaššáka, obec Zákamenné, kde som pôsobil celé štyri roky, neskôr som pôsobil v kráľovskom meste Kežmarok ☺, kde sme mali tiež dve filiálky, Malý Slávkov a Stráne pod Tatrami. V meste bolo toho viac, kde sme spolu s dekanom a kaplánmi vykonávali svoju kňazskú službu, okrem toho sme poskytovali duchovnú službu v nemocniciach, domovoch dôchodcov a učili na základných a stredných školách. Neskôr, z rozhodnutia diecézneho biskupa, som dva roky pôsobil v obci Klin (Rio de Klin - možno poznáte repliku sochy z Ria, ktorá je postavená nad touto oravskou obcou.) Od tohto leta mám nové obľúbené ☺ pôsobisko Farnosť Ludrová, ku ktorej tiež prislúchajú dve filiálky Liptovská Štiavnica a Štiavnička.

V duchovnom živote, tak ako v každom inom vzťahu, je dôležitá komunikácia, a pretože tu tiež ide predovšetkým o vzťah, je dôležitá komunikácia - rozhovor - modlitba. Hovoriť, ale nezabúdať počúvať, lebo neraz hovoríme a nedokážeme - a čo je horšie - nechceme počúvať.

Moji obľúbení svätí (pravda moji osobní svätí), sú Marek a Matúš, ale tiež Faustína - apoštolka Božieho milosrdenstva, sv. Tereza, sv. matka Tereza, sv. Ján Pavol II. ... Ešte že som vo farnosti Všetkých svätých ☺. A môžem obdivovať u všetkých niečo, a tak ich nasledovať. Mám rád súčasného pp. Františka aj emeritného pp. Benedikta. Pre mňa je príkladom a veľkým povzbudením aj bratský prístup kolegov. Som Bohu vďačný, že som mohol začať svoju kňazskú službu práve s tými kňazmi, o ktorých môžem povedať, že mi boli ozaj i bratmi.

Teším sa na „nové“ pôsobisko. Vždy je to „dobrodružstvo“, koho vám Dobrý Boh pošle do cesty. Naším poslaním je ohlásiť Evanjélium a ono je predsa Radostnou zvesťou. Nech je toto naše spoločné „objavovanie“ radosťou objavovať Radosť. ■

Vykompenzuje štát výpadok z príjmov fyzických osôb za rok 2020?

Zasadnutie obecného zastupiteľstva obce Liptovská Štiavnica (ďalej OZ) sa konalo dňa 30. 9. 2020.

Návratná finančná výpomoc MF SR

Výpadok dane z príjmov FO za rok 2020 pre obec Liptovská Štiavnica v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19 predstavuje sumu 87 242 €. Obec môže požiadať o návratnú finančnú výpomoc Ministerstvo financií SR, ktorú je potrebné vyčerpať do 31. 12. 2020, so splácaním od roku 2024 do r. 2028 na 4 splátky po 21 750 € ročne. Finančné prostriedky možno použiť len na výkon samosprávnych pôsobností obce, možno ju použiť aj spätne, teda na refundáciu výdavkov použitých v roku 2020. OZ schválilo podanie žiadosti o návratnú finančnú výpomoc z MF SR vo výške 87 000 €.

Ďalšie prerokované skutočnosti

- Asfaltovanie miestnych komunikácií v obci - OZ súhlasilo s asfaltovaním obecného pozemku par. CKN č. 604/1 medzi Hasičskou zbrojnicou a budovou PSML.
- Obecné zastupiteľstvo v Liptovskej Štiavnici, v zmysle § 25 ods. 5 zákona NR SR č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov deleguje dňom 1. október 2020 do novej Rady školy pri Materskej škole, Hlavná 44/76, 034 01 Liptovská Štiavnica nasledovných zástupcov zriaďovateľa:
Mareka Pavlíka
Zuzanu Zarevúcku
Mená nových delegovaných zástupcov zriaďovateľa do orgánov školskej

samosprávy boli písomne oznámené riaditeľke materskej školy.

- Predĺženie vodovodu ulica Na Novot', je zaradené do investičnej akcie VS, a.s. Ružomberok.
- Bola vydaná výzva na zateplenie obecných budov - naša obec sa bude uchá

dzať o možnosť zateplenia budovy ZŠ vrátane výmeny krytiny.

- Z dôvodu aktuálnej situácie ohľadom pandémie ochorenia Covid-19 sa kultúrne akcie Posedenie s dôchodcami ani Vianočné trhy neuskutočnia.

Nové označenia budov v obci

V súvislosti s rekonštrukciou Hasičskej zbrojnice obec zabezpečila nové označenie tejto budovy, a tiež budovy Kultúrneho domu - na fasáde pribudol ich názov:

Jubilanti

Dňa 3.6.2020 sa dožila krásneho životného jubilea, 90 rokov, naša spoluobčianka **Apolónia Ondrejková** a dňa 7.10.2020 sa dožil krásneho životného jubilea, 80 rokov, náš spoluobčan a kamarát **Rudolf Baďo**, ktorý aktívne pomáhal obci hlavne v oblasti športu.

Pri tejto príležitosti im bol popriať hodne zdravia a spokojnosti v kruhu svojich blízkych aj starosta obce Dušan Lauko.

Oprava OZ č. 145/2020 zo zasadnutia OZ konaného dňa 11. 06. 2020:

OZ obce Liptovská Štiavnica podľa §11 ods.4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z. n . p

I. súhlasí

s výstavbou rodinného domu pre Damiána Belku, bytom Nová 371/97, 034 01 Liptovská Štiavnica na ulici Na ohrady na parc. CKN č. 851/33 v k. ú. Liptovská Štiavnica.

Správne znenie:

OZ obce Liptovská Štiavnica podľa §11 ods.4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z. n . p

I. súhlasí

s výstavbou rodinného domu pre Damiána Belku, bytom Nová 371/97, 034 01 Liptovská Štiavnica na ulici Nová na parc. CKN č. 851/33 v k. ú. Liptovská Štiavnica.

Zmena vývozu plastov sa zdá účinná, ale...

Dušan Lauko

Vážení spoluobčania,

keď čítate tieto riadky, rozlúčili sme sa s upršaným letom a nastalo jesenné obdobie. Bude viac času na bilancovanie a možno aj troška viac oddychu. V dnešných mojich postrehoch sa budem venovať trom témam. Niektoré z nich sa bohužiaľ opakujú, ale nedá mi nereagovať na skutočnosť, ktorú priniesol sám život.

Prvý postreh je zmena spôsobu vývozu plastov v obci. Viete, že od 1. 9. 2020 sme zrušili veľkoobjemové 1100 l nádoby a každá jedna rodina obdržala plastové vrecia, ktoré majú slúžiť na uskladnenie PVC odpadu. Počas zastupiteľstva vzišla myšlienka, že vrecia nahradíme žltými 120 l nádobami a každý si ju nechá vo svojej nehnuteľnosti a v deň vývozu ju vyloží pred svoj rodinný dom. Táto zmena, ktorá trvá 1 mesiac vyzerá, že je účinnejšia a adresnejšia. Stáva sa však, že niektorí spoluobčania v deň vývozu pozabudnú vyložiť svoje igelitové vrece a tu nastáva problém. Preto Vás dôrazne žiadam a vyzývam, aby ste pravidelne sledovali webovú stránku obce, úradné tabule, kde sa snažíme upozorniť 1 mesiac dopredu na termín ďalšieho vývozu. Počas letných mesiacov je vývoz stanovený na 2 vývozy do mesiaca. V jesennom a v zimnom období je

to 1 x za mesiac a pri zabudnutí vyložiť vrece s odpadom znamená, že sa Vám odpad bude hromadiť doma. Chcem veriť, že postupne si na túto zmenu všetci zvykneme a budeme si ju pochvalovať. Väčší problém pri odpade začínam vnímať v separovaní papiera. Obec túto službu nerobí dlhšie ako rok. Počas tohto roka sme posilnili kontajnery o ďalšie 4 kusy, ale aj napriek tomu vnímam

skutočnosť, že ľudia papier, ktorý patrí do kontajnera, položia jednoducho vedľa kontajnera. Skúsim Vás poprosiť, keď už tú krabicu nesiete k tomu kontajneru, urobte všetko preto, aby ste ju rozrezali, resp. dostali do takej podoby, aby do kontajnera vošla. Rozmýš-

lal som aj o zrušení veľkoobjemových kontajnerov na papier s možnosťou zberu papiera v každej rodine osobitne, ale k tomuto konaniu ma odrádza skutočnosť, že už v priebehu mesiaca marec-apríl/2021 by mala byť spustená prevádzka nového papierenského stroja č. 19, ktorý by mal vo veľkom spracúvať hlavne odpadový kartón. Vyzerá to tak, že na kartón vzniknú aj výkupné miesta a predsa len táto druhotná surovina bude spracovaná a potrebná. Mrzí ma skutočnosť, že dnes na Slovensku nikto nechce spracúvať kartonáž (niekedy to robili lepenkárne Štúrovo), a tak sa lepenky pohadzujú viacmenej po širokom a bližšom okolí. Čo sa týka separácie skla, tu až taký problém nevidím a myslím si, že v našej obci je o túto komoditu slušne postarané. Keď som pri odpadoch, zastavím sa ešte pri vývoze zeleného odpadu na miestne hnojisko, na čo máme súhlas a platné rozhodnutie životného prostredia. Čoraz viac ľudí si to však zamieňa so smetiskom. Tam občania navezú konáre, doslova celé stromy, čo znamená pre miestne poľnohospodárske družstvo nemalé problémy. Nakoľko obec nemá zriadený zberný dvor, aby sme tieto konáre vedeli pozbierať, preto navrhujem spoluobčanom riešenie. Kmeň stromu a hrubšie konáre stačí odvetviť. Ak predmetné

Pokračovanie na str. 4

Členovia Jednoty dôchodcov Slovenska v Liptovskej Štiavnici blahoželajú

*Frido náš, Frido náš
šedivú hlavu máš.*

V júli t.r. sa dožil náš člen **FRIDRICH DVORSKÝ** životného jubilea 80 rokov.

Blahoželáme jubilantovi, aktívnemu členovi, ktorý je vždy ochotný pomôcť každému, kto ho o pomoc požiada. Patrí mu za to veľká vďaka, s práním dobrého zdravia do ďalších rokov, veľa šťastia, lásky a rodinnej pohody. Jeho humor a dobrá nálada nech v ňom aj naďalej ostávajú.

*Nepozeraj Frido spiatky,
teš sa z krásnej osemdesiatky.
Veď život rýchlo letí ako šíp,
ako ho najlepšie prežiť nevie nik.
Nech krásne spomienky z mladosti
sa k Tebe vrátia*

a všetky zlé sa navždy stratia.

*Nech každý ďalší rok
dá Ti len šťastný krok,
nech navždy Tvoja dobrá duša rastie,
nech Ti dá Pán Boh zdravie, šťastie.*

To (a veľa ďalšieho dobrého) Ti prajú dôchodcovia našej obce.

Zmena vývozu plastov sa zdá účinná, ale...

Pokračovanie zo str. 3

konáre nedokážete spracovať pre vlastnú potrebu, môžete ich podarovať alebo odpredať fyzickým osobám. Samotné konáre (tenké 1-2cm) treba spracovať na kratšie a môžete ich umiestniť do kompostoviska alebo môžete obec požiadať o pristavenie obecnej vlečky, do ktorej si tento odpad naložíte a bude odvezený za poplatok na kompostovisko. Niektorí sa pýtajú na odpad z tují, ten vieme umiestniť do kontajnera na cintoríne ako komunálny odpad.

Vážení spoluobčania, to je len zlomok problematiky odpadov v obci. Čaká nás ďalší problém a to je likvidácia kuchynského odpadu, ktorú nám poslanci NR SR bez mihnutia oka odklepli ako povinnosť zo zákona, avšak nikto nevie povedať ako to majú jednotlivé obce a mestá technicky riešiť. Naša obec má v katastri bioplynovú stanicu a chcem veriť, že ak vznikne takýto odpad, budeme sa vedieť oň postarať prostredníctvom bioplynky. Budeme apelovať na občanov, aby si doma zriadili kompostéry. Mnohí poviete, nech sa o to postará obec. Ak to bude nevyhnutné, či sa to niekomu bude páčiť alebo nie, obec bude musieť nakúpiť kompostéry na kuchynský odpad. I keď si neodpustím otázku, čo by asi povedali na túto skutočnosť naši starí otcovia, ktorí si každý jeden kúsok chleba usušili, pomrvili a nasýtili ním svoju hydinu. Doba sa mení a my túto skutočnosť musíme akceptovať.

Druhý postreh. Obecné zastupiteľstvo schválilo v auguste 2020 realizáciu kamerového systému v obci. Informujem Vás dopredu preto, že obec bude prostredníctvom 5 kamier monitorovať obecné objekty - obecný úrad, základnú školu, multifunkčné ihrisko, požiarnu zbrojnicu a kultúrny dom

a obecné parkovisko pred miestnym kostolom, ktoré budú pravidelne vyhodnocované a archivované. Napríklad multifunkčné ihrisko obec opravovala viac ako 4 krát. Na základe vandalizmu, ktorý nerobil nikto iný, len naši mladí spoluobčania. Preto rodičia, chcem Vás upozorniť. Upovedomte svoje deti, ak chcú robiť zle a ničiť obecný majetok, nech sú si vedomí toho, že možno aj pomocou kamerového systému budú znášať dôsledky jednak oni, ale aj Vy, ako ich právni zástupcovia. Samozrejme, každé jedno miesto bude označené v súlade so zákonom. Do budúcnosti zvažujeme rozšíriť kamerový systém minimálne o 3 ks kamier, ale to bude záležať od finančných prostriedkov obce.

Poslednou témou, ktorej sa chcem dotknúť, je druhá vlna pandémie COVID-19 a následné obmedzenia s ňou spojené. Od 1.10.2020 platia znova prísne pravidlá, ktoré by sme aj v našej obci mali dôsledne dodržiavať. Vyzerá to tak, že budú zakázané všetky spoločenské stretnutia a medzi takéto patrí, už 25 rokov, akcia Posedenie s dôchodcami. Určite však nechcem zabudnúť na 11 jubilantov, ktorí sa v roku 2020 dožili životného jubilea. Taktiež sme minulý rok zorganizovali 1. ročník vianočných trhov, ktoré zrejme tohto roku nezorganizujeme, čo ma veľmi mrzí. Vážení spoluobčania. Naša obec patrí medzi tie najmladšie v okrese, ale predsa len v našej obci žije viac ako 100 dôchodcov starších ako 65 rokov, ktorí sú rizikovou skupinou obyvateľstva, a preto majme úctu a rešpekt aj k týmto spoluobčanom.

Prajem Vám príjemné jesenné počasie v kruhu svojich blízkych a hlavne pevné zdravie.

Váš starosta obce Dušan Lauko.

Štiavnický kros dvojíc tento rok s laserovými puškami

anonym

Prvá októbrová sobota prilákala na čerstvý vzduch účastníkov druhého ročníka štiavnického krosu dvojíc, kde sa súťažilo o pohár starostu obce a pre deti boli pripravené preteky športovej všestrannosti. Slnkom zaliata lúka pod lúčnym hríbom vytvorila ideálne bežecké podmienky a tak si mohli súťažiaci z chuti zapretekovať. Hlavnými organizátormi podujatia boli športový klub bežeckého lyžovania a biatlonu Ružomberok (ŠK SKI Ružomberok) v úzkej spolupráci s obcou Liptovská Štiavnica. Toto netradičné podujatie v sebe spája beh v teréne a strelbu (pozn. v súčasnosti známa disciplína ako biatlon). Dospelí pretekali vo dvojiciach formou štafety, kde každý pretekár musel odbehnúť 4,6km rozdelených do piatich kôl a po každom kole nasledovala

odovzdávka. Pre deti a mládež, ktoré pretekali v kategóriách jednotlivcov boli pripravené trate o dĺžke 300m, 600m a 1000m. Počas behu boli na súťažiacich pripravené aj prekážky, ktoré bolo potrebné preskočiť, podliezť, obísť a to všetko v pretekárskom tempe. Na pripravenej strelnici si mohol každý vyskúšať presnosť svojej mušky pri strelbe v polohe ležmo z laserových pušiek. Zo streleckého stano-

Pretekári na štarte v kategóriách dvojíc na 4,6km foto: autor článku

višťa mohol súťažiaci odísť až po úspešnom zostrelení všetkých piatich terčov. Tento rok organizátor zabezpečil osem laserových pušiek z ktorých sa strieľalo na pripravenej strelnici na vzdialenosť 10 metrov.

Pokračovanie na str. 6

Realita dolného konca Novej ulice

Katarína Kačalková

Fotografia, na ktorú sa pri tomto článku pozeráte, milí čitatelia, je bohužiaľ takmer trvalou súčasťou dolného konca Novej ulice. Po tom, ako z našej obce zmizli kontajnery na plasty (ktorých bolo v celej obci asi najviac), niektoré lokality dostali poriadnejší a čistejší vzhľad. No sú aj také, ktoré problém farby žltej zamenili za farbu modrú...

Verejné priestranstvo pred rodinnými domami je priestor, ktorý môže byť využitý najrôznejším spôsobom. Ten najbežnejší je trávnatá plocha, ktorú sa majitelia nehnuteľnosti snažia udržiavať pravidelným kosením, zasadenie okrasných kríkov, drevín, alebo dlažobnými kockami vyložený chodník, ktorý tiež vyžaduje starostlivosť s odstraňovaním neželanej buriny. Niektoré celé priestranstvo pred svojim domom premenil na parkovaciu plochu, aby autá zaparkované priamo na ceste zbytočne neprekážali. Myslím, že všetko správne, praktické a logické využitie verejného priestranstva pred rodinnými domami. Avšak, ako vidíte na fotografii, verejné priestranstvo na dolnom konci Novej ulice je takmer permanentne premenené na nelegálnu skládku papiera! Odpad tvorí zväčša lepenka, krabice, rôzne letáky, pričom v posledných týždňoch nie je núdza

aj o drobný papierový odpad, ako sú krabičky z cigariet, obaly zo sladkostí, dobošiek, cukríkov, dokonca papierové vrecká z múky, z nebaleného pečiva a

foto: autorka článku

podobne, papierový odpad vyhodený v prútenom koši, či zabalený v igelitových taškách. To, že je modrý kontajner plný, evidentne nevedí, „človek“ svoj odpad vyhodí vedľa neho, na trávnatú plochu a odíde spokojný, že ...veď separuje! Čo na tom, že zaľúka vietor a papieriky z „človekovho“ pečiva a dobošky skončia rozhodene na ceste, alebo v záhrade vedľajšieho domu, čo na tom, že na takto vyhodený odpad prší,

lepenka sa rozpadá, pomedzi vyrastá tráva, čo na tom, že keď chce majiteľ pokosiť trávu, musí si najprv dať rukavice, urobiť brigádu a poprekladať haldy papiera zo strany na stranu, o nejakej kráse a hygiene prostredia ani nehovoriac...

Vzhľadom k tomu, že tento problém je dlhodobý (takmer pravidelne tu bol donedávna roztrúsený plastový odpad), ako majiteľ dotknutých nehnuteľností celkom pochopiteľne a odôvodnene zvažujem ďalšie kroky. Akýkoľvek odpad, ktorý je umiestnený mimo nádob na to určených, je v zmysle platnej legislatívy považovaný za nelegálnu skládku. Situáciu sledujem a preto viem zodpovedne povedať, že zvolené miesto uloženia kontajnerov je z hľadiska pohodlia vyhadzovania odpadu veľmi lukratívne, je na križovatke obecných komunikácií a preto nie je núdza o situácie, kedy auto, prichádzajúce zvrchu ulice pred odbočením zastane rovno pri kontajneri a odpadu sa zbaví vyššie popísaným spôsobom.

Neviem, či v tomto štádiu ešte má zmysel apelovať na zdravý rozum, úsudok, snahu o spoločné dobro, zodpovednosť a akési obyčajné „človečstvo“...

Z listu starostovi obce...

Volám sa Beáta Murková a spolu s manželom Petrom sme minulý týždeň strávili vo vašej obci, konkrétne v Chalupkove.

Asi by sme bežne nezablúdili ani do vašej obce a ani do Chalupkova, ale vďaka výhre v relácii TV JOJ Na chalupe, sme mali možnosť navštíviť vašu obec, váš kraj a rezort Chalupkovo.

Keďže manžel bol dlhé obdobie hlavným architektom mesta Košice a zároveň je urbanistom, bolo pre neho, ale aj pre mňa veľmi milým prekvapením, aká pekná je obec Liptovská Štiavnica. Upravená, čistá, pekné domy, sadové úpravy a tou povestnou čerešničkou na torte (teda vo vašej krásnej obci) je rezort Chalupkovo.

Určite musíte byť ako starosta hrdý, že tento rezort je súčasťou obce pretože je to nádherný priestor, budovaný s citom, vkusom a keď tam človek príde, cíti sa ako v inom, krásnom svete, tak prepotrebom na chvíľu relaxu v dnešnej uponáhľanej dobe.

Po prehliadke celého areálu chalúpiok, voľnočasových aktivít okolo, Zemianskej kúrie so skvelou gastronómiou musíme konštatovať, že sa tam radi opätovne vrátíme a budeme šíriť medzi známymi dobrý chýr o tomto pozitívnom mieste.

Určite nie som prvá, kto vám dáva takúto spätnú väzbu na obec a na Chalupkovo.

Bolo nám potešením zoznámiť sa s pánom Pavelkom, ktorý nám urobil sprievodcu v Chalupkove aj nás oboznámil so svojimi plánmi do budúcnosti. Takýchto ľudí treba podporovať, ktorí robia veci so srdcom a podnikanie pre nich má širší rozmer, ktorý je prospešný pre vás všetkých v obci.

Neboli ste na úrade keď sme od vás odchádzali, preto si dovoľujem touto formou vyjadriť naše poďakovanie za možnosť stráviť pár krásnych momentov v nádhernej obci, v Liptovskej Štiavnici.

S úctou

Ing.arch. Peter Murko a Ing. Beáta Murková.

Nová materská škola je už v prevádzke

Dňa 2. septembra 2020 bola uvedená do prevádzky nová materská škola v Liptovskej Štiavnici. Začali sme v zostave 36 detí, 4 pani učiteľky a p. Evka Žáčoková.

Volám sa **Tatiana Ondrejková**, spolu s manželom sme rodáci z Liptovskej Štiavnice. Študovala som na Strednej pedagogickej škole v Turčianskych Tepliciach, absolvovala som viacero vzdelávaní v rámci Slovenska, mám za sebou prvú atestáciu, v práci využívam nové inovatívne metódy, ktoré napomáhajú rozvoju školskej pripravenosti detí.

V školských službách pracujem už 35 rokov, pôsobila som vo viacerých materských školách v rámci okresu Ružomberok. Zrazu som dostala šancu pracovať v novej materskej škole v Liptovskej Štiavnici, naplno som sa chopila ponúkanej príležitosti a s elánom začala s kolegynkami viesť výchovno – vzdelávaciu činnosť vašich – našich detí.

Som **Jana Kohútová** a Štiavničankou som už bežala 20 rokov. Mnohí ma poznali ako vychovávateľku v školskom klube detí v našej ZŠ, kde som pôsobila od roku 2008. V živote sú chvíle, keď človek zatúži po zmene, niekam sa posunúť. Využila som teda príležitosť a stala sa pani učiteľkou našim "velkáčom" v škôlke.

Hoci sme len na začiatku, verím, že sa budeme tešiť zo vzájomnej prítomnosti, z hier, cvičenia, vzdelávania...

Volám sa **Mariana Klimová** mám 27 rokov a minulý rok sme sa prisťahovali s manželom a dcérou Sofinkou tu do Štiavnice. Študovala som na pedagogickej a sociálnej akadémii v Turčianskych Tepliciach a potom som absolvovala viacero vzdelávaní ako na SR tak aj v Nemecku. Taktiež som absolvovala prvú atestáciu. Pracovala som v materskej škole v Ružomberku a potom štyri roky v internacionálnej MŠ v Nemecku, kde sme deti vyučovali nemecký jazyk. Taktiež sme mali špeciálny program zameraný na telesný rozvoj. Viedla som skupinu predškôľakov, u ktorých sme rozvíjali školskú pripravenosť detí a zúčastňovali sa na rôznych akciách (napr. návšteva nemocnice).

Volám sa **Mária Belková**. Mám 31 rokov. S manželom Matúšom bývame v Liptovskej Štiavnici 5 rokov v domčeku, ktorý sme si svojimi silami postavili. Máme dve detičky Nelku a Elišku. Po ukončení bakalárskeho štúdia - predškolská a elementárna pedagogika som pracovala v ŠKD na piatej základnej škole. Popri práci som externe študovala Učiteľstvo pre primárne vzdelávanie. Taktiež som robila asistentku učiteľa na Dončovej základnej škole pre nadané deti. Práca s deťmi ma naplňa a verím, že ma robí lepším a hodnotnejším človekom.

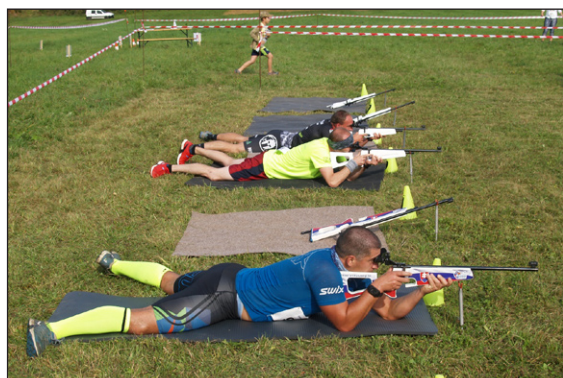
Tešíme sa, že teraz môžeme byť súčasťou našej materskej školy. ■

Štiavnický kros dvojíc tento rok s laserovými puškami

Pokračovanie zo str. 4

Súťaž mala rýchly priebeh a všetko odsypalo podľa plánu. Spolu bolo vypísaných 13 kategórii vrátane čoraz populárnejšieho Nordic Walkingu. V detských kategóriách bolo klasifikovaných 21 detí a v konečnom hodnotení dvojíc figurovalo 17 štafiet.

Členovia športového klubu ŠK SKI Ružomberok našli ideálne zázemie pod lúčnym hríbom, kde sa pravidelne stretávajú

Súboje boli aj na strelnici

foto: autor článku

na spoločných tréningoch v lete aj zime. Ďakujeme za výbornú spoluprácu obci a tiež aj všetkým partnerom a dobrovoľníkom, ktorí nám pomohli toto podujatie zorganizovať.

V súčasnosti sa členovia klubu pripravujú na zimnú sezónu, kde majú v pláne absolvovať Slovenské poháre v zimnom biatlone a tiež za zúčastniť na pretekoch slovenského pohára v behoch na lyžiach.

Počas zimnej sezóny 2020/2021, ak to snehové podmienky dovoľia budú zanietenci z ŠK SKI Ružomberok pripravovať trate pre bežecké lyžovanie pod lúčnym hríbom. Všetci ktorí majú záujem sa dozvedieť viac

Absolútni víťazi v pretekoch dvojíc

S. Dvoršiatk a P. Laco

foto: autor článku

o fungovaní klubu, ako sa stať členom prípadne info o úpravách tratí odporúčame nás sledovať na FB. ■

Zábavky štiavnických detí v minulosti

Alfonz Balko

V júlovom čísle „To i to“ písal Vladimír Lukáč o letách jeho detstva. Tie letá som vtedy prežíval aj ja. Spomínané lipy boli už vtedy bútlavé a menšie deti sa tam hrávali na čuvačky (schovávačky). Domy na uliciach Hore bránou a Novej ulici, neexistovali. Celý priestor patrilo Rakovskému. Kde sú domy po pravej strane ulice Hore bránou bol plot okolo kaštieľa. Od domu č. 161 začínal hospodársky dvor Rakovského až po spomínanú ulicu Hore bránou a po Novú ulicu. Rovnobežne s Novou ul. boli humná a rovnobežne s ulicou Hore bránou maštale. Najmä tie, spolu s kaštieľom Janošovskô, kým ešte stál, boli objektom pre naše detské hry.

Bicykle boli vtedy hlavný dopravný prostriedok. Mali značku „Svojet“ a boli to ťažké oceľové bicykle. Aj ja som, niekedy, chodil na takom do školy do Ružomberka.

A keďže som bol nižší, bicykloval som „popod rúru“. Nosili sme zvyčajne pumpky a podkolenky, ktoré bývali zaľúľané od kolomaže, ktorou sa mastila retiazka.

Jednou z letných radostí detí bolo kúpanie. K Váhu, poniže Liskovej, kde bol k vode dobrý prístup (na ľavom brehu bola lúka, žiadne objekty), sme chodili zriedka, bolo to ďaleko. Preto sme stavali „Váh“ na potoku Štiavnica, na začiatku Zemianskej doliny, na mieste kde začínal Lúčny grib. Tam šiel chodník do doliny, nad ktorým, na začínajúcom svahu Lúčneho griba, mali niektorí občania vyhlbené jamy na švábku a pod ním, kde mal potok vyšší breh, sme postavili z mačín a kameňov malú hrádzku a v zadržanej vode hlboké necelý meter a dlhšie niečo vyše 5 m, sme sa „člapkali“. Niektorí odvážlivci dokonca do vody skákali hlavičky a neraz vyšli z nej s odretým čelom.

K zábavkám patrilo aj šport. Okrem futbalu (deti sa s ním hrali aj na ulici), sme hrávali aj pingpong (dnes stolný tenis) a volejbal. Pingpong sme hrávali v sále Felixovie krčmy. Často to boli urputné zápasy. Hrávali aj niektoré dievčatá. Najlepší bol Tóno Tkáčik, ktorý neskôr vystudoval teológiu. Volejbal sme hrávali na ihrisku

Pravidelní čitatelia nášho časopisu vedia, že máme dvoch vážnych prispievateľov, ktorí zažili roky, o ktorých väčšina z nás iba počula. Roky, ktorým sa pripisuje prívlastok „predvojnové“. Sú to naši rodáci a rovesníci: Vladimír Lukáč a Alfonz Balko. Obidvaja svojimi príspevkami skvelo a s chuťou „predvádzajú“ svoju vynikajúcu pamäť, vďaka ktorej sa môžeme my ostatní dozvedieť, „ako sa žilo kedysi“. Dnes nám pán Alfonz Balko svojimi spomienkami doplní tie, ktoré v minulom vydaní spísal pán Vladimír Lukáč - ide (nielen) o letá ich detstva.

vedľa cesty, pri starej, drevenej zvonici, kde je dnes priestor pred kostolom. Tam boli postavené stĺpy na upevnenie siete. Plocha ihriska bola prašná a iste si viete predstaviť ako sme vyzerali po zápase. Problém nám robili niekedy dve veci: Keď nám lopta padla do vody potôčika, alebo za Rakovského plot.

V lete sme chodievali do lesa nielen na huby, ale aj pre zábavky. Jednou zo zábaviek bolo napodobňovanie starších – fajčenie. „Cigarety“ sme robili zo žltých lístkov bukvičky, ktoré sme balili do papiera zo

Ondrejka a môj brat Vít Balko. Granáty sme hádzali z Lúčneho griba, dolu k potoku. Zbrane sme niekedy koncom polroka 1945 odovzdali na úrade.

Keď sme už boli väčší, museli sme pomáhať rodičom pri poľných prácach a doma najmä pri starostlivosti o zvieratá, ktoré vlastnila skoro každá rodina. Vtedajšie rodiny, všetky potraviny od chleba, cez mlieko, maslo, vajička, mäso, zrno na múku, si vyrábali sami. Našími „hrami“ sa preto v lete sa stali poľnohospodárske práce. Pre mňa a podobne to bolo u väčšiny chlapcov, bolo bežným „oddychom“, nielen cez prázdniny, ale celý rok, keď som prišiel domov zo školy, rezanie sečky, kydanie hnoja z maštale a nosenie vody na napájanie a vôbec ošetrovanie domácich zvierat (kravy, kone, ošípané a hydina), kálanie dreva do šparheltu (sporáku), mútenie mlieka v dbanke na maslo a iné domáce práce opakujúce sa každý deň. Už na jar sme pomáhali pri oraní, siatí a sadení. Neskôr to bolo kosenie, žatva a v jeseni mlátenie (pamätám, že sme mlátievali cepami, ktorých klepot sa niesol celou dedinou a až

neskôr prišli mláťačky). Jednou zo zaujímavých letných povinností bolo nosenie soli jaloviciam na hole.

Treba povedať, že v týždni bolo šesť dní pracovných (aj sobota) a len nedeľa bola voľná. No práve vďaka takému životu, aj bez dnešných fitnesscentier, sme boli fyzicky zdatní. Ja som reprezentoval fakultu, na ktorej som študoval, vo futbale a bol som tiež členom štafety 4x100m, ktorá vytvorila aj slovenský rekord (Kováč, Osuský, Balko, Hanic).

Naše detstvo a dospievanie, aj za tých podmienok ktoré sa nedajú porovnať so súčasnými, bolo, možno povedať, vzhľadom k vtedajším danostiam, šťastné.

Janošovskô

foto: z archívu obce

zošitov. Druhou zábavkou bola výroba žuvačky. Zo smrekovej kôry sme urobili korýtko, do hornej časti, ktorú sme vytvorili prepichnutím halúzkou sme nakládli živicu zo stromov, tá sa po zapálení začala topiť a stekala po šikmo položenom korýtku. Na konci sme zachytávali „žuvačku“, ktorú sme volali smola. Tú sme žuvali. Niektorí sme urobili aj výlet na Salatín, s nocovaním v pastierskej kolibe za Makovicou.

Neobyčajné hry sme absolvovali na jar r.1945. Vtedy viacerí chlapci vlastnili zbrane, od revolverov, cez pušky, až po granáty, ktoré sme našli po partizánoch a vojakoch. Strieľať sme sa učili na terčoch, ktoré sme stavali na úpätie svahu pod Dielcom, oproti Lazom. Najlepšími strelcami boli Tivo

Niet krajšieho obdobia v prírode ako je jeseň, keď vietor sa hrá s krásne sfarbenými listami. V živote človeka sú okamihy, keď si uvedomujeme, čo znamenajú roky i jeseň života. Ide najmä o bohaté životné skúsenosti, múdrosť, lásku a obetavosť. Niet krajšieho a jemnejšieho pohľadu ako pohľadenie starého otca, či starej mamy.

Milí naši senori...

s príchodom

Októbra – mesiaca úcty k starším

nám dovoľte, aby sme Vám vyslovili poďakovanie za Vašu celoživotnú prácu, za hodnoty, ktoré ste svojou prácou vytvárali.

Prajeme Vám veľa zdravia, šťastia, spokojnosti a radosti v kruhu Vašich najbližších.

Dušan Lauko, starosta obce
a poslanci obecného zastupiteľstva

